

Rapsbaggebekämpning i våroljeväxter

Alf Djurberg, Växtskyddscentralen, Linköping

Försöken syftar till att hitta effektiva alternativ till traditionella pyretroider för att bekämpa resistent rapsbaggar. Årets resultat visar att Mavrik fortfarande ger god effekt. Ett nytt preparat med ny verkningsmekanism prövades också med goda resultat. Det kan bli en viktig pusselbit i en mera hållbar resistensstrategi mot rapsbaggar.

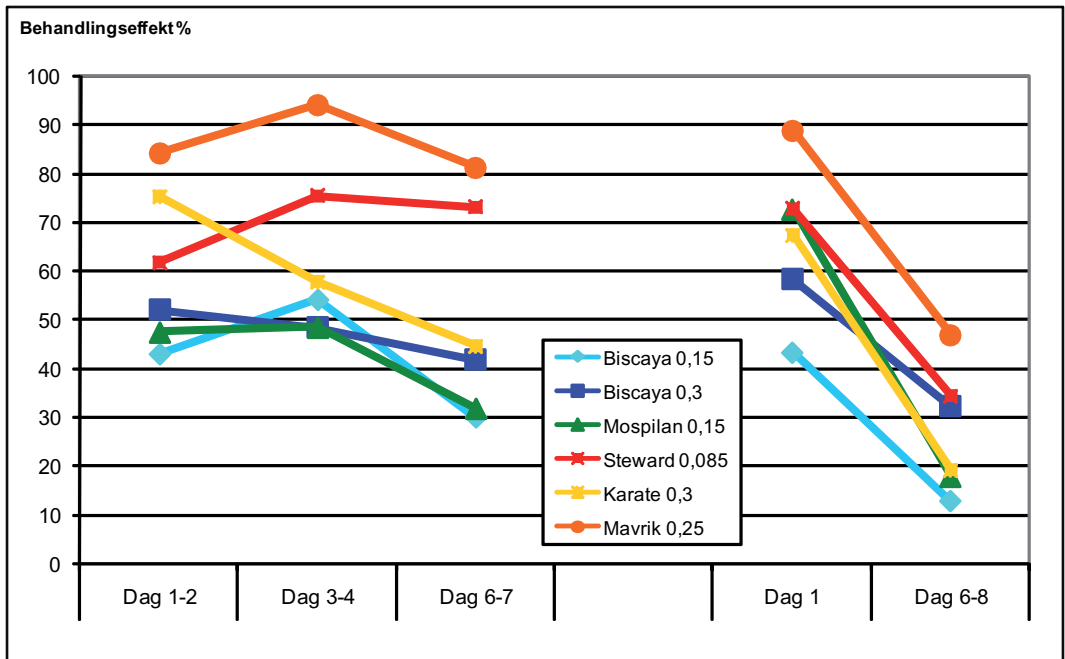
Årets försök är en fortsättning på de senaste årens försöksplan men med vissa förändringar. Fyra försök i Mellansverige genomfördes. De preparat som ingick i försöket var pyretroiderna Mavrik och Karate, neonikotinoiderna Biscaya och Mospilan samt Steward som är ett oregistrerat preparat med en ny verkningsmekanism. Preparaten testades i nio olika kombinationer. Första behandlingen gjordes då bekämpningströskeln uppnåddes och den andra behandlingen sattes in 7-8 dagar senare. Försöket i Västerås behandlades dock bara en gång. Försöken graderades flera gånger efter behandlingarna för att både kunna bedöma preparatens effekt direkt efter behandling och långtidseffekten.

Viktigt med resistensstrategi

Antalet rapsbaggar varierade mellan 0,5 och 3,5 baggar/planta vid behandlingen. Efter första behandlingstillfället hade Mavrik och Karate bäst initial effekt. Effekten för Karate sjunker relativt snabbt medan Mavriks effekt ligger kvar på ungefär samma nivå under ca en vecka. Biscaya och Mospilan ligger på en betydligt lägre effekt och Steward hamnar ungefär mitt emellan Mavrik och neonikotinoiderna. Även efter andra behandlingstill-

fället rangordnar sig preparaten på samma sätt även om bilden inte är riktigt lika tydlig. Samma tendens fanns i försöket i fjol, då de testade pyretroiderna hade högre effekt än de testade neonikotinoiderna. Pyretroiden Mavrik tycks alltså fortfarande fungera tillfredsställande, även i områden med viss pyretroidresistens. Däremot är ”vanliga” pyretroider som Karate inte att rekommendera även om preparatet i dessa försök haft acceptabel effekt, åtminstone direkt efter behandlingen. Årets resistensundersökningar som utförts i ett större antal fält över landet, indikerar dock att även Mavriks effekt kan försämrans. Det är därför viktigt att tillämpa en effektiv resistensstrategi genom att växla mellan olika verkningsätt, för att bevara preparatens effekt. Neonikotinoiderna är den preparatgrupp som i dagsläget finns att alternera med. En fördel med denna preparatgrupp är också att långtidseffekten i tidigare års försök ibland varit bättre än Mavriks. För att få en långsiktigt hållbar strategi behövs dock minst tre verkningsätt att växla mellan. Det är därför intressant att Steward visar så god effekt i försöken. Om preparatet blir godkänt blir det ett viktigt komplement till övriga preparat.

Skördepåverkan av behandlingarna är små och osäkra i årets försök. Som medeltal för alla försöken finns inga statistiskt säkra skillnader mellan behandlingarna. Det har visat sig i de senaste årens försök att det är svårt att få några tydliga skördeeffekter av denna typ av försök. Rapsen har många gånger en otrolig förmåga att kompensera skador vilket också utjämnar skörderesultaten.

Figur 1. Bekämpningseffekt av olika preparat vid olika tidpunkter efter första respektive andra bekämpningen. Medeltal för fyra försök 2009.

Tabell 1. Bekämpning av rapsbaggar i våroljeväxter. ÖSF-, FiV och Svea-området 2009. L13-8015.

Behandling	Dos kg, l/ha	Skörd, kg/ha					Medeltal	Beställare
		Lin- köping	Borens- berg	Järpås	Västerås			
Obehandlat		2490	1020	2190	2680	2100	ÖSF/FiV/Svea	
Biscaya och Biscaya	0,3 och 0,3	+80	-140	+260	-60	+40	Bayer	
Biscaya och Biscaya	0,15 och 0,15	-20	-120	+110	-110	-40	Reg/VSC	
Biscaya och Mavrik	0,3 och 0,25	-40	-70	+220	+50	+40	Bayer	
Karate och Karate	0,3 och 0,3	-20	-70	+190	-50	+10	Reg/VSC	
Mavrik och Biscaya	0,25 och 0,3	-50	-90	+110	0	-10	Bayer	
Mavrik och Mavrik	0,25 och 0,25	-30	70	+300	-150	+50	Reg/VSC	
Mavrik och Mospilan	0,25 och 0,15	-170	-50	+150	+60	0	MA	
Mospilan och Mavrik	0,15 och 0,25	+10	50	+130	-10	+50	NA	
Steward och Steward	0,085 och 0,085	-20	40	+330	-40	+80	DuPont	
LSD		ns	140	ns	ns	ns		
CV		5,4	10	8,7	5,4	3,8		
Probvärde		0,53	0,047	0,502	0,59	0,65		
Förfrukt		Korn	Rågvete	Höstvete	Korn			
Sort		Joplin	Heros	Larissa	Rollo			
Max antal rapsbaggar vid beh.		1,27	3,52	0,56	0,67			
Län		E	E	"R"	U			

Behandling 1 vid uppnådd bekämpningströskel, behandling 2, 7-8 dagar senare